

IZBORNOM VEĆU
FILOZOFSKI FAKULTET, BEOGRAD

Dana 11. novembra 2011. Godine Filozofski fakultet u Beogradu objavio je u dnevnom listu "Poslovi" konkurs za izbor jednog docenta za užu naučnu oblast ARHEOLOGIJA. Na svojoj 15. redovnoj sednici Izorno veće Filozofskog fakulteta (odluka 05/4-02 No. 1583/1-VI/4 od 10. novembra 2011) izabralo je nas, dolepotpisane, u komisiju za pripremu izveštaja o kandidatima na ovom konkursu. Podnosimo

I Z V E Š T A J

Na konkurs za mesto docenta za užu naučnu oblast AREHOLOGIJA se prijavila samo jedna kandidatkinja, dr Vera Vasiljević.

Dr Vasiljević rođena je 1954. godine u Beogradu, gde je završila osnovnu i srednju školu, i 1979. diplomirala na Filozofskom fakultetu, Odeljenje za arheologiju. Godine 1984. odbranila je magistarski rad na temu *Svedočanstva o patuljcima u starom Egiptu*, pod mentorstvom prof. dr Save Tutundžića. Godine 1995. dr Vasiljević odbranila je doktorski rad pod naslovom *Untersuchungen zum Gefolge des Grabherrn in den Privatgräbern des Alten Reiches*, na Univerzitetu u Hamburgu, pod mentorstvom prof. dr Hartviga Altenmiller.

Od 1984. godine dr Vera Vasiljević zaposlena je na Odeljenju za arheologiju Filozofskog fakulteta u Beogradu, prvo kao asistent-pripravnik, potom kao asistent od 1987. do 1997, kada je izabrana za docenta. U isto zvanje reizabrana je 2002. i 2007. godine.

Dr Vasiljević je veoma cenjen istraživač u polju egiptološke arheologije. U svom radu ona uvek pokazuje izuzetnu inteligenciju i kreativnost, ne samo u svojoj knjizi i člancima, već i u svojim predavanjima, izlaganjima i diskusijama na konferencijama. Sistematično obrađuje aktuelne rezultate istraživanja i razmenjuje mišljenja sa drugim egiptolozima i arheolozima. Njeno glavno polje istraživanja je egipatska umetnost i ikonografija. Unutar egiptologije, ovo je unekoliko zanemareno polje, pa je tako posebno pohvalno da je dr Vasiljević usmerila svoj rad na probleme koji tematizuju istorijsko-umetničke ili ikonografske probleme i da ove teme kombinuje sa drugim, savremenijim pristupima i meta-diskusijama, kao što su pitanja roda, sociološke ili studije kulture. Dobar primer su njeni skoriji radovi, kao onaj objavljen u časopisu 'Imago Aegypti 1', gde pruža novo tumačenje koncapata kraljevske ikonografije u privatnim grobnicama.

U dva članka objavljena **posle poslednjeg reizbora u zvanje docenta**, dr Vasiljević u punoj meri pokazuje ovladavanje izabranim problemima.

Tekst *Der Grabherr und seine Frau. Zur Ikonographie der Status- und Machtverhältnisse in den Privatgräbern des Alten Reiches*, **Studien zur altägyptischen Kultur** 36 (2007), 333-345, istražuje razloge i ikonografske načine iskazivanja i potiskivanja statusa supruge i ženskih srodnika vlasnika privatnih grobnica. Suptilno analizirajući ikonografiju i natpise na izabranim relevantnim primerima, članak razmatra mehanizme zadobijanja i održavanja društvenih statusa tokom Starog carstva u Egiptu. Pojedine žene, budući kraljevskog porekla, imale su društveni uticaj, *moć da*, koja je mogla odlučujuće da poveća, pa čak i da stvori status njihovih muževa nižeg porekla. Ako je brak sa ženom iz kraljevske porodice bio osnov, a ne rezultat uspešne karijere, značaj žene bio je istaknut u grobnici kao statusna potvrda muškarca. Dakle, ikonografska sredstva bila su korišćena da se izrazi raznolikost izvora i tehnika održavanja moći.

U tekstu *Embracing his double: Niankhkhnum and Khnumhotep*, **Studien zur altägyptischen Kultur** 37 (2008), 363-372, dr Vasiljević razmatra predstave Nijankhnuma i Hnumhotepa u kontekstu egipatskog shvatanja zagrobnog života. Članak razmatra imena Nijankhnuma i Hnumhotepa, izostanak srodničkih termina i neke detalje ikonografije, posebno predstavu njihovog zagrljaja. Sugerirše se da su ova dva kraljevska manikira bili identični blizanci, u svoje vreme precipirani kao *ka* jedan drugome. Najčešće smeštanje scene zagrljaja u liminalnu zonu grobnice (u ovom i nekolicini drugih primera), u vezi je sa shvatanjem zaštite i produženjem uloge dvojnika i u zagrobnom životu. Ovaj tekst je veoma dobro argumentovan doprinos dugotrajnoj debati u okviru egiptologije.

Najznačajniji i najaktuelniji doprinos dr Vere Vasiljević na polju egiptologije je u oblasti ikonografije elite. Način na koji elita manifestuje svoj status, moć i prava na određene isključive domene države oduvek je bio središnja tema egiptologije i mnogih drugih polja humanističkih disciplina. Pojedinačne studije dr Vasiljević pružaju veoma retku detaljnu analizu pojedinačnih aspekata i pojava u egipatskom društvu: svakodnevni život, ikonografija elite, put na Zapad, mehanizmi vaskrsenja. Ovladavanje ovako širokim spektrom tema zahteva kombinovanje nekoliko polja – egipatska filologija, arheologija i istorija umetnosti. U svim ovom poljima dr Vasiljević je ekspert, savršeno kompetentna u detaljnoj analizi pojedinačnih istorijski presudnih elemenata i, u isto vreme, u opštim procenama i zaključcima u vezi sa problematikom.

Visok stepen stručnosti dr Vere Vasiljević dodatno je potvrđen njenim izlaganjima na naučnim skupovima. U periodu od poslednjeg reizbora učestvovala je na tri međunarodna skupa. Njeno izlaganje na 10th *International Congress of Egyptologists* (Rodos, Grčka, 2008), pod naslovom *Exclusion of Importance: Some reflections on the women absent from the tomb decoration of the Old Kingdom elite tombs*, predato je u štampu u avgustu 2008. godine, ali na žalost još uvek nije publikovano. U ovom tekstu, dr Vasiljević dalje istražuje dinamiku rodnih uloga među elitom Starog carstva, na taj način još jednom pružajući doprinos uvođenju tekućih teorijskih i metodoloških pitanja u domen egiptologije. Ovo konzistentno interesovanje prati se i u izlaganju dr Vere Vasiljević na skupu *International Conference Art and Society: Ancient and Modern Contexts of Egyptian Art*, održanom u Budimpešti u maju 2010, pod naslovom

Hierarchy of women within elite families: Iconographical data from the Old Kingdom. Dr Vasiljević objavila je prikaz ovog skupa u *Zborniku Matice srpske za klasične studije 11* (2009), 248 – 254. Ovaj tekst, kao i prikaz konferencije održane u Minhenu u julu 2008, *Ägyptologie und Kulturwissenschaft. Neue Herausforderungen für eine interdisziplinäre Methodik und Didaktik in den Geisteswissenschaften*, objavljen u *Zborniku Matice srpske za klasične studije 11* (2009), 248-254, uveliko prevazilazi zahteve izveštaja sa konferencije, problematizujući neke od ključnih tačaka tekućih debata i razvoja na polju egiptologije, kao i odnosa prema arheologiji, istoriji i istoriji umetnosti. Pažnja koju dr Vasiljević posvećuje savremenom društvenom značaju egiptoloških istraživanja posebno je naglašena u njenom prikazu knjige, objavljenom u *Zborniku Matice srpske za klasične studije 11* (2009), 231- 237, *Udžbenik kao znak promena. Kathryn Bard, An Introduction to the Archaeology of Ancient Egypt*. Njeno izlaganje na međunarodnom skupu *Antička kultura, evropsko i srpsko nasleđe*, održanom u Beogradu, Novom Sadu i Sremskoj Mitrovici u septembru 2009. godine, pod naslovom *Obelisci: nevidljivi Egipat*, najavljuje novi pravac istraživanja, ponovo u skladu sa najživljom debatom na polju arheologije uopšte. Uvereni smo da će rezultati ovih budućih istraživanja biti jednako značajni za disciplinu i njeno učvršćivanje u akademskom životu u Srbiji.

Prema **rezultatima rada predstavljenim kvantitativnim parametrima**, u periodu od svog poslednjeg reizbora na mesto docenta, dr Vera Vasiljević ostvarila je ukupno 16,5 bodova (u kategorijama $R10+R20+R50+R61+R62 = 12$; u kategorijama $R63-66+R70 = 4.2$), čime značajno prevazilazi zahteve za izbor u zvanje docenta u polju društvenih i humanističkih nauka prema Kriterijumima za izbor u zvanje Univerziteta u Beogradu.

Uporedo sa istraživačkim radom, dr Vasiljević je posvećen i veoma kompetentan nastavnik na Odeljenju za arheologiju. Trenutno izvodi nastavu na većem broju obaveznih i izbornih kurseva na svim nivoima studija i pozitivno je ocenjena studentskim evaluacijama. Zadužena je kao koordinator za osnovne studije na Odeljenju za arheologiju, mudro i kompetentno doprinoseći razvoju kurikuluma. Ovaj aspekt profesionalnog rada dr Vasiljević je nastavak njenog dugotrajnog angažovanja na kurikularnoj reformi na Beogradskom univerzitetu, posebno u svojstvu prodekana za međunarodnu saradnju Filozofskog fakulteta od 2003. do 2005. godine. Njen aktivni angažman bio je neprocenjiv u kurikularnim reformama na Odeljenju za arheologiju od 2002. godine do danas. Od 2009. godine dr Vera Vasiljević je član Komisije za biblioteke Filozofskog fakulteta u Beogradu, na taj način doprinoseći modernizaciji rada Fakulteta.

U zaključku, naše je mišljenje da je dr Vera Vasiljević veoma kompetentan, međunarodno priznat istraživač na polju egiptološke arheologije, značajan nastavnik Filozofskog fakulteta, cenjena koleginica i inspiracija za studente, kao i za međunarodnu zajednicu istraživača.

Na osnovu svih podataka poznatih komisiji, zaključili smo da kandidatkinja ispunjava sve zahteve za izbor u zvanje docenta predviđene Zakonom o visokom obrazovanju, Kriterijumima za izbor u zvanja Univerziteta u Beogradu, kao i Statutom Filozofskog fakulteta.

Predlog:

Na osnovu ukupne procene svih aspekata rada kandidata i ispunjenja uslova, Komisija predlaže da se dr Vera Vasiljević izabere u zvanje docenta za užu naučnu oblast ARHEOLOGIJA.

Beograd, 12. januar 2012.

Dr. habil. Alexandra Verbovsek

Institut za Egiptologiju, Univerzitet u Minhenu

Prof. dr Miroslav Bárta

Češki institut za egiptologiju, Karlov univerzitet, Prag

Prof. dr Staša Babić

Filozofski fakultet, Beograd